

Garton, J.: Public Benefit in Charity Law

Oxford: Oxford University Press, 2013, 235 s.

Vlastimil Vitoul*

Autor knihy, Dr. Jonathan Garton, se dlouhodobě zabývá problematikou právní regulace veřejně prospěšných entit, a to v sociálních, ekonomických a politických souvislostech. V recenzované knize se pak zaměřuje na veřejnou prospěšnost a její právní rozměr.

Při prvním zběžném prolistování knihy by se čtenáři mohlo zdát, že publikace nebude ve větší míře pro naše prostředí přínosná, resp. přiléhavá – vždyť autor se zaměřuje na země s právním řádem nepříliš blízkým tomu našemu – Velká Británie, Irsko, Austrálie, Kanada, Nový Zéland – to vše jsou země spadající typicky do kategorie anglosaského právního systému.

Kniha však podrobně zkoumá právní regulace neziskového práva jednotlivých zemí a jejich dopad do praktické sféry neziskových organizací, přičemž se snaží o určité jejich zobecnění a stanovení společných znaků či rozdílů v jednotlivých zemích. Jako stěžejní je přiznání tzv. *charitable statusu*¹, na základě kterého pak stát přiznává jeho držitelům určité benefity. Entita mající zájem o přiznání *charitable statusu* musí podstoupit tzv. *test veřejné prospěšnosti*, jehož podmínkou zpravidla není jen splnění určitých formálních náležitostí či tvrzení veřejně prospěšného účelu, ale prokázání skutečného veřejně-prospěšného dopadu na společnost.

Velká část publikace je věnována právě tomuto výše popsanému testu, resp. stanovení pojmových znaků pro veřejně prospěšnou činnost. Autor v publikaci nabízí komplexní analýzu veřejné prospěšnosti v právním světle, a to proloženou stěžejními soudními rozhodnutími za posledních 100 let, které dotvářely a formovaly současnou podobu právní regulace veřejně prospěšných entit ve zkoumaných zemích. Zatímco první kapitola popisuje vznik právní regulace veřejné prospěšnosti, ve druhé kapitole se čtenář seznámí s jejími pojmovými znaky. Následující kapitoly se pak již zaměřují na možné uchopení veřejné prospěšnosti a nabízejí různé úhly pohledu, díky če-

muž čtenář pochopí, že řešená problematika není jen černá a bílá a že může být obtížné stanovit, co pod status veřejné prospěšnosti spadá a co nikoliv.

Pevně věřím, že i přes velkou odlišnost našeho právního systému a těch, na které se Dr. Garton v publikaci zaměřuje, je recenzovaná kniha pro nás velice aktuální, a to právě v souvislosti se zákonem o veřejné prospěšnosti, se kterým občanský zákoník počítá. Původní návrh zákona o statusu veřejné prospěšnosti totiž Senát dne 12. září 2013 zamítnul, přičemž dne 4. září 2014 došlo Senátem k zamítnutí dalšího návrhu zákona o veřejné prospěšnosti. Přijetí tohoto právního předpisu by však pro český neziskový sektor mohlo být velkým krokem k tomu, aby byl ve větší míře transparentní a pro občany důvěryhodný.

I přesto, že kniha *Public Benefit in Charity Law* pojednává především o statusu veřejné prospěšnosti Common Law zemí, obsahuje myšlenky bez dalšího uchopitelné a aplikovatelné do našeho právního prostředí, a to zejména za současné situace, kdy občanský zákoník počítá se zákonem regulujícím status veřejné prospěšnosti, přičemž tento zákon v našem právním řádu chybí. Tuto publikaci bych tedy doporučil každému, kdo se o neziskový sektor zajímá, sleduje legislativní proces kolem zákona o veřejné prospěšnosti a pak především těm, kteří se aktivně zamýšlejí nad jeho možným vývojem.

* Mgr. Vlastimil Vitoul, doktorand na Právnické fakultě Masarykovy univerzity, Brno.

¹ Zde je možné sledovat konkrétní podobnost se statusem veřejné prospěšnosti, viz § 146 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění, kde máme zakotven status veřejné prospěšnosti.